

Overall goede zorgteams en ZAT's; voor leerlingen, ouders en scholen

Themaconferenties WSNS-coördinatoren en bestuurders

Dinsdag 22 september 2009, Rotterdam
Woensdag 30 september 2009, Weert
Maandag 5 oktober 2009, Assen
Woensdag 14 oktober 2009, Amsterdam
Donderdag 5 november 2009, Arnhem

Actualiteiten zorgteams / ZAT's;

- Wetgeving met betrekking tot zorg in en rond school
- Samenwerken voor (beter) passend onderwijs
- Met welke partners samenwerken?
- Wat kunnen zij bieden?
- Hoe organiseer je dat handig?
- Wat levert dat op voor kinderen, ouders en scholen?
- Dekkingsgraad en kwaliteit omhoog
- Opdrachten voor WSNS-coördinatoren en besturen
- Samenwerking scholen(besturen) – gemeente(n)
- Uitgebreide handout met info in de mapjes ...

Ter introductie ...

- **Hebben al uw scholen zorgteams?**
- **Met minimaal de volgende deelnemers: school, schoolmaatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg?**
- **Kunnen al uw scholen terecht bij een ZAT?**
- **Met minimaal de volgende deelnemers: school, jeugdarts, maatschappelijk werk, bureau jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg, WSNS. REC's?**

Welke zorgpartners en wat doen zij?

- **Jeugdgezondheidszorg (jeugdverpleegkundige / jeugdarts GGD)**
 - Sociaal-medisch, zorgoproepen, preventieve zorg, inbreng dossiers
- **(School)maatschappelijk werk**
 - Hulp aan ouders, schoolconsultatie, toeleiding naar jeugdzorg
- **Bureau jeugdzorg**
 - Screening, advies en indicaties voor jeugdzorg, casemanagement
- **REC's (speciaal onderwijs);**
 - (Preventief) ambulante begeleiding, observatie, advies en indicaties
- **Eventuele andere partners:**
 - Onderwijsbegeleidingsdienst (onderzoek, schoolconsultatie)
 - Leerplicht (zorgwekkend verzuim, schooluitval, schorsing)
 - Politie (beginnende)criminaliteit kind / ouders, HALT)

Hoe organiseer je die samenwerking?

Twee niveaus: zorgteam op school én bovenschools ZAT

multidisciplinair team, waarin zorgpartners samenwerken met het onderwijs om kinderen (en hun ouders) vroegtijdig, snel en goed de benodigde zorg te bieden

- **Zorgteam op school;**
IB'er, leerkracht, jeugdverpleegkundige, schoolmaatschappelijk werker; snelle beoordeling, directe hulp en ondersteuning
- **Bovenschools ZAT;** (op niveau van WSNS-verband, gemeente of regio)
IB'er, jeugdarts, maatschappelijk werk, bureau jeugdzorg, WSNS en REC's; complexere problemen, multidisciplinaire beoordeling, directe hulp, indicaties en toeleiding naar zwaardere zorg

Evt. beide niveaus: ouders, leerplichtambtenaar, onderwijsbegeleidingsdienst, politie, Jeugd-GGZ, anderen ...

Stand van zaken ZAT's PO ...

- **69% WSNS-verbanden heeft ZAT (+ 9%)**
- **77% WSNS-verbanden heeft scholen met zorgteam (+ 6%)**
- **54% WSNS-verbanden heeft ZAT + scholen met zorgteam (+ 14%)**
- **4% WSNS-verbanden heeft noch zorgteams, noch ZAT**
- **Bijna de helft van de ZAT's met 4 kernpartijen**

- **Bij 22% worden ook ouders uitgenodigd**
- **Bij 51% kunnen ook kinderdagverblijven / peuterspeelzalen melden**

- **Doorsnee ZAT PO werkt voor 6.600 leerlingen en 31 scholen**
- **ZAT's komen 4 tot 30 x per jaar bij elkaar (gemiddeld 12 x)**
- **Per bijeenkomst gemiddeld bijna 10 leerlingen besproken**

En verder ...

- Was of bent u verantwoordelijk voor of betrokken bij de opzet van zorgteams / ZAT?
- Bent u tevreden over de kwaliteit van de zorgteams / het ZAT?

Kwaliteitsaspecten zorgteams en ZAT's

- Kwaliteit leerlingenzorg school en samenwerkingsverband
- Kwaliteit signaleren en toeleiden naar zorgteam en ZAT
- Kwaliteit en standaardisering van procedures en werkprocessen
- Kwaliteit voorzitten en verloop ZAT-bespreking
- Kwaliteit samenstelling en taakopvatting zorgteam/ZAT
- Kwaliteit en snelheid van geboden hulpverlening
- Kwaliteit gemeentelijke regie en afstemming op andere jeugdvoorzieningen
- Kwaliteit bestuurlijke borging van samenwerkingsafspraken

Kwaliteitsaspecten ZAT in de monitor...

- 72% heeft handboek / protocol voor werkwijze
- 78% schriftelijke aanmelding met standaardformulier
- 52% heeft privacyreglement / protocol
- 85% heeft verslaglegging en dossiervorming geregeld
- 38% heeft een klachtenregeling

- Heeft u een privacyprotocol voor de samenwerking in zorgteam / ZAT's?

En verder ...

**Worden kinderen en ouders er beter van?
Voelen leerkrachten zich meer ondersteund?**

Wat biedt ZAT aan kinderen / ouders?

- Leerkrachten signaleren vroegtijdig belemmeringen in ontwikkeling
- Multidisciplinaire probleemverkenning
- Waar mogelijk worden ouders hierbij nauw betrokken
- Dan kan snel de juiste hulp ingeschakeld worden
- Er kan zo nodig snel aanvullend onderzoek gedaan worden
- Hulp wordt geboden door de partners in de teams
- Of snelle toeleiding naar andere organisaties
- Verschillende soorten hulp worden afgestemd
- Hierdoor escalatie van problemen en zware zorg voorkomen
- Ook ouders /gezinnen krijgen zo nodig hulp
- Daarmee krijgen ook evt. broertjes / zusjes betere perspectieven
- De schoolsituatie verbetert door ondersteuning van leerkrachten
- Als meerdere indicaties nodig zijn kan dat in ZAT integraal
- Gecombineerde onderwijs-jeugdzorgprogramma's op maat

Wat biedt ZAT aan leerkrachten / scholen?

- Leerkracht / IB'er staat er niet meer alleen voor
- Leerkrachten deskundiger om naast leerproblemen ook opvoed- en opgroeioproblemen vroegtijdig te signaleren
- Snelle, eenduidige route voor melden van signalen/ vermoedens
- Consultatiemogelijkheid voor leerkrachten / IB'ers
- Gerichte handelingsadviezen op individueel en groepsniveau
- Handelingsrepertoire van leerkrachten verbreed
- Ondersteuning bij motiveren van ouders voor hulp
- Ondersteuning en programma's bij gedragsproblemen
- Gecombineerde onderwijs-jeugdzorgprogramma's op maat
- Leerlingenzorg van de school wordt versterkt (adviezen, preventie)
- Inzet van preventieve programma's op scholen
- De school kan zo meer kinderen passend onderwijs bieden

Wetgeving Zorg in en om scholen

**Bent u er blij mee dat er wetgeving voor ZAT's komt?
Maakt dat het gemakkelijker?**

Wetgeving 'zorg in en om scholen'

- **Doel:**
 - Voor elk kind goede zorg en goed onderwijs
 - Daarvoor is samenwerking onderwijs – zorg nodig
 - Die kan niet vrijblijvend zijn
 - 100% dekking ZAT's in 2011
 - Kwaliteit ZAT's optimaliseren
- **Waarover:**
 - Zorgteams en ZAT's (vooral samenstelling en bestuurlijke borging)
 - Preventieve inzet hulp in scholen, bijv. schoolmaatschappelijk werk
 - Aanbod achterliggend lokaal hulpaanbod + aanvullende voorzieningen

Wetgeving 'zorg in en om scholen'

- In onderwijswetten (WPO, WVO, WEC, WEB) borgen:
 - bevoegd gezag school heeft plicht samen te werken in jeugdketen
 - schoolbesturen en gemeenten verplicht afspraken te maken over zorg in en om de school
- Via AMvB 'CJG en regierol gemeenten':
 - regierol gemeenten m.b.t. zorg rond school in jeugdketen
 - instellingen die verplicht dienen samen te werken in/om scholen
 - afspraken over:
 - Inzet preventieve hulp (bijv. schoolmaatschappelijk werk)
 - Instandhouding zorgteams / ZAT's
 - Benodigde aantal zorgteams / ZAT's
 - Taakverdeling onderwijs- gemeenten in de uitvoering
 - Beschikbaarheid achterliggende hulp en aanvullende voorzieningen

Afspraken maken met gemeenten

Overlegt u al met gemeente(n)?

**Bent u in gesprek over de LEA (lokale educatieve agenda)?
Gaat het dan ook over zorg in en om scholen?**

Overleg met gemeente(n) in monitor:

- 58% WSNS-verbanden overlegt wel, 28% niet, 14% wil het doen
- 69% WSNS-verbanden overleg besturen met gemeenten over LEA

Besturen en gemeenten samen aan zet!

- Schoolbesturen wettelijke taak om met gemeenten te overleggen
- Laten zich informeren/sturen door ervaringen IB'ers/directeuren
- Betrekken WSNS-coördinatoren bij dit overleg
- Niet alleen huisvesting, leerlingenvervoer en VVE
- Ook zorg in en om scholen nu op de lokale educatieve agenda
- Voorbeeldagenda LEA / REA m.b.t. zorgteams / ZAT's:
 - Deelnemers in zorgteams / ZAT's
 - Kwaliteit zorgteams / ZAT's
 - Afstemming ZAT, CJG, veiligheidshuis, verwijsindex, enz.
 - Aanbod lokale zorg en jeugdzorg in en rond het onderwijs
 - Passend onderwijs
 - Doorgaande zorglijnen
- Meer dan intenties; verantwoordelijkheden, financiële inzet, prestatieafspraken (convenanten)

Meer informatie en/of ondersteuning:

www.zat.nl

infozat@nji.nl

030 – 230 6481

Bart van Kessel, Cécile Godefrooy, Marina Moerkens, Marij Bosdriesz